

«СУЧАСНИК-84»

У выдавецтве «Мастацкая літаратура» ўбачыў свет чарговы нумар штогодніка «Сучаснік». Ян і папярэднія выпускі, ён адкрываеца падборнай фотаздымкаю «Спыніся, імгненне».

Традыцыйны раздзел «Весна: будні і святы» склалі нарысы «Жамчужына» І. Дуброўскага, «Быць на зямлі гаспадаром» У. Наркевіча, «Каб людзі былі ў часлаўі» М. Герчыка і «Аліна» М. Вайцишонак.

Наступны раздзел «Думаем, раемся, спрачаемся» адкрывае нарысы А. Кукевіча «Брыгадзірскі рычаг», у якім аўтар расказвае пра брыгадзіру аўтанаміната, вадзіцеля «МАЗа», Героя Сацыялістычнай Працы І. Беластоцкага.

У цэху платформы Мінскага аўтамабільнага завода больш за трыццаць гадоў рамантую штампы і розную іншую аснастку слесар-інструментальнік Ілья Дэмітрыевіч Забайчык. Аб ім, таленавітым рабочымі заслугамі, расказвае С. Ваганан — «Патрабуюца Забайчыкі».

З проблемным артыкулам выступае В. Мыслівец — «Горны вось».

Пятнадццаць гадоў прыняваны да локна, камуніст Д. Захараў адшукаў і перапісваўся з былы мі дзетдомаўцамі, дзеўчынамі. Пошун Захараў падхапілі самі дзетдомаўцы. Праз год іх было дзвесце чалавек. І сабраліся яны ў Мінску, у музеі Вялікай Айчыннай вайны. Усім ім прыслалі адкрытае пісмо іх «хросны» бацька Д. Захараў. Прэзідэнт Беларусі ў сваім нарысе «Салдат і дзеўчыні» У. Ліскі.

Дзеўчыны.. Эта ж тэма ў цэнтры ўвагі В. Казыкоў ў артыкуле «Абуджэнне памяці». Падборку з хронікі 1944 года пад называй «Правда» і «Звязда» паведамілі... падрыхтавала С. Алексіеўч.

У раздзеле «У творчай лабараторыі пісьменніка» змешчана гутарка С. Дубаўца з народным пісьменнікам Беларусі В. Быкаўым.

Ян заўсёды, цікава прадстаўлены раздзел «Роздум над кнігай». В. Палтаран рэцензуе кнігу Я. Будзінаса «Один практическій шаг», якая расказвае пра старшыню налагаса «Савецкая Беларусь» Каміненцага раёна У. Бядулю.

В. ВАЛЫНСКІ.

ЯШЧЭ АДНА ПРЫСТУПКА...

З чым можна парабаць імгненне творчасці? З высокім натхненнем? Так. Але ж не толькі з ім. Бадай, самым натуральным станам кожнага творцы з'яўляецца праца, якая мае талент, жывінь, ягоныя кропіны, шліфуе непаўторныя грани. Такая мэтанакіраваная праца і дазволіла перадолець яшчэ адну творчую прыступку, прыступку майстэрства, гэтым двум аматарскім калектывам, якія маюць сваіх прыхільнікаў далёка за межамі рэспублікі.

Яны зусім розныя. Розны ў іх кантынгент удзельнікаў, ды і віды мастацтваў, якімі яны займаюцца, таксама непадобныя. І ўсё ж іх многае родніць: абодва калектывы маюць ганаровае званне «народны», абодва — лаўрэаты прэміі Ленінскага камсамола Беларусі. І задача ў іх адна: глядзець на свет не праста вачамі спажыўца прыгажосці, а быць яе творцамі, стваральнікамі.

Наши навагоднія інтэрв'ю — з кіраунікамі гэтых шкавых калектывau. Па традыцыі мы заўдаем ім такія пытанні:

Які плен прынёс калектыву 1984 год?

Што ў планах на 1985-ты?

Карэспандэнту «ЛіМа» адказаў:

Васіль Сумараў, заслужаны дзеяч мастацтваў БССР, мастацкі кіраунік народнай дзіцячай студыі вяяўленчага мастацтва мінскага Палаца культуры тэкстыльщыкаў:

Што магу сказаць пра мінулы год? Як заўсёды ў студыі адбываўся заняткі. Дзеўчыні майяўлі, ляпілі, ткалі габелены, распісалі талеркі, выраблялі маскі для карнавала. А цяпер вось рыхтую чатыры новыя вітражы для памяшкання нашай студыі. Мы кожны год афармлям яе па-новаму.. Мае выхаванцы ўдзельнічалі ў пяці разнастайных выставках. Адна з самых адказных і буйных быў прысланы 40-годдзю вызваленія Савецкай Беларусі ад

фашистскіх захопнікаў. Былі і міжнародныя вернісажы: работы некаторых хлопчыкаў і дзяўчынок — найблізкія цікавыя і самабытныя — экспанаваліся на выставках дзіцячай творчасці ў ГДР і Злучаных Штатах Амерыкі. Самы актыўны ўдзел студыцы прымаў і ў рэспубліканскай перасоўнай выставцы дзіцячага малюнка, якая вандруе па школах і сельскіх дамах культуры Міншчыны. З ёй пазнаёміліся жыхары Клецка, Нясвіжа, Барысава, вёсак Азяцічы, Неманіца, Лошніца... Вырашылі мы зрабіць падарунак мінскаму дзіцячаму хірургічнаму цэнтру: рыхтую для яго калекцыю работ, створаных рукамі юных майстроў дэкаратыўно-прыкладнога мастацтва. Увогуле год быў для нас пленным яшчэ і таму, што некаторыя студыцы паступілі вучыцца ў Мінскага мастацтва вучылішча імя А. К. Глебава і Дзяржайшыні тэатральна-мастацкі інстытут. Прыемна і тое, што былыя наші выхаванцы Ігар Бархаткоў і Валерый Ціханавец павышаюць цяпер сваю кваліфікацыю ў творчай майстэрні Акадэміі мастацтваў СССР пад кірауніцтвам народнага мастацка СССР акадэміка Міхася Савіцкага...

Пра планы на будучы год скажу коратка. Нас чакаюць дзеўчыні падзеі, да якіх будзем сур'ёзна рыхтавацца. Самая галоўная — выстава, прысвечаная 40-годдзю Перамогі. Савецкага народу ў Вялікай Айчыннай вайне. Ужо сёня мы працуем над габеленам, тэма якога — Дзень Перамогі. Выстава гэтая пройдзе ў рамках Усесаюзнага агляду самадзейнай мастацкай творчасці. І яшчэ. У гэтым годзе мы адзначаем і свой маленкі юбілей — дваццацігоддзе нашай студыі і Палаца культуры тэкстыльщыкаў.

Паіса і Мікалай Красоўскія, заслужаныя артысты БССР, мастацкі кіраунік і балетмайстры народнага эстрадна-харэ

графічнага ансамбля «Чарашыніцы» Дома культуры работнікаў гандлю:

Шчаслівы і сапраўды пленны для нас год 1984-ты! Мастацтва калектыву атрымала высокую ацэнку — сёлеты мы сталі лаўрэатамі прэміі Ленінскага камсамола Беларусі. Эта вымагае ад нас яшчэ больш сур'ёзных працаў над рэпертуарам, над канцэртнай дзейнасцю. Мы былі ў Мінске, дзе разам з прафесійнымі і аматарскімі калектывамі рэспублікі ўдзельнічалі ў канцэртах праграмы «Беларус мая сіняявская», прысвечанай 40-гаддзю Перамогі. Тэатралізаванае прадстаўленне адбывалася ў вакансізацісцічнай зале спартыўнага комплексу «Алімпійскі». Мы разам з ансамблем скрыпацоў нашай кансерваторыі выконвалі «Вальс» з музыкі А. Хачатурана да драмы М. Лермонтава «Маскарэд»... Сёмы год запар ансамбль «Чараўніцы» запрашаюць ўдзельнічаша ў папулярнай праграме Цэнтральнага тэлебачання «Шырэй круг!». На прысыдзе тэлегледачаў мы віносім названы ўжо «Вальс» і «Цыганскі танец». Памятнай і адказнай была для калектыву сустречка з чыгуначнікамі ў Мінскага мастацтва вучылішча імя А. К. Глебава і Дзяржайшыні тэатральна-мастацкі інстытута. Прыемна і тое, што былыя студыцы паступілі вучыцца ў Мінскага мастацтва вучылішча імя А. К. Глебава...

Як і ўсё аматарскія калектывы мы ўдзельнічаем ва Усесаюзным аглядзе самадзейнай мастацкай творчасці, працуем над новымі харэографічнымі творамі. Эта «Гарэзлівая прыпейка» Р. Шчадрына і «Танец дзяўчыны» з балета «Сцяжныя громы» Кара-Караева, кампазіція «Купалле» Я. Глебава... І яшчэ адна вельмі важная падзея, якая чакае нас у 1985 годзе. Нядыўна стала вядома, што ансамбль наш будзе прымаць ўдзел у XII Сусветным фестывалі моладзі ў Мінске. Аргаміт фестывалю працаваў нам не толькі выступаць з «канцэртамі» ў час форума, але і ўдзельнічаша ў конкурсных спаборніцтвах.

Застаецца толькі пажадаць гэтым самабытным аматарскім калектывам рэспублікі, каб творчыя планы іх набылі реальнае ўвасабленне, каб спраўдзілася мара!

Інтэрв'ю ўзяла
Л. КРУШЫНСКАЯ.

ПАЭЗІЯ

Анатоль СЕРБАНТОВІЧ

**І УРЫВАЮЦА
У СНЫ ГАЛАСЫ**

Мне з былога свайго
не смешна —
Нават крываўна. Як ні нахы —
На ўсё я рашаўся паспешна.
Я паспешна на свете жыў.

Я паспешна запісваў верши,
Я паспешнымі у друже быў.
Я заўсёды паспешна верыў,
І паспешна дзяўчат любіў.

І цяпер наступае грозна,
Лезе думка ў вочы асоі,
Што было ўсё несур'ёзна,
Бо паспешна зроблена мной.

Мне з былога свайго не смешна..
Слаба любы мой, ты глядзі,
Ні на што не рашаўся паспешна...
І паспешна мои верш не судзі...

Я рос і смаку перніна не ведаў,
Я у вайну нізе не бачыў пернік,
А апнуўся у далоні пеўнік,
Які дастала недзе мудрась дзеда.

Зубамі і ўсіму рабіу праверну.
Пакаштаваў і ледзьве не заплакаў,
Я толькі бульбу пазнаваў па смаку,
І на падлогу выплюнуў цукерку,

Сміяліся усе: «Ну што ты, хлопец!

Не хочаш есці, то аддай намусыці».
І толькі дзед нахмурыўся чамусыці,
Адрэзаўши сыноў уладным «Хопіці».

Паслухаўши, вы мусіце згадзіца,
Яное у мяне было дзяўчынства.

Злева — возера, а справа —
Лес і ў лесе край бярлог.
Я хачу таную з'яўві —
Сетну вуліц і дарог.

А калі ўсё стане явай,
Захачу, каб бачыць мог:
Злева — возера, а справа —
Лес і ў лесе край бярлог.

Хоць яблык падае ли яблынъ
У шоўк травы, у рыкы мох,
Упай, напэўна, ён у яму.
Я адшуканы яго не змог.

Яго, відаць, засыпе лісце,
Пясон сыпучы замацье,
А ён, як брат яго калісъці,
На гэты свет не прарасце.

А тут з трывогаю маўклівай
І з болем, што не загаіць,
Стаіць, апёршыся на слівы,
Сівая яблынъ стаіць...

якія «прымяюць ўдзел у часопісе».

Не знайшлі мы друкаваныя творы паста і ў іншых беларускіх перыядычных выданнях 1924—1925 гадоў. Таму ёсць усе падставы пагадзіцца з энцыклапедычнымі звесткамі і з думкай такога аўтарытэтнага пісьменніка і даследчыка літаратуры, як Максім Гарэцкі. Ен у артыкуле «Маладняк» за пяць гадоў, 1923—1928» пісаў пра Хадыку наступнае: «Піша выключна вершы. Першы раз друкаваўся ў 1926 г. — адразу выпісці зборнік вершаў («Суніцы»). Сапраўды, першы верш Хадыкі «Вясна» быў надрукаваны ў газете «Чырвонае змена» (1926, № 62). Пазней ён увайшоў у зборнік «Суніцы». У кароткім біографічнай дадаваны пра Хадыку, змешчанай у антагагічным «Сборніке беларускай поэзіі» (М.-Л., 1930), які вышыў яшчэ якія пісні, таксама паведамлялася, што ён друкаваўся з 1926 года.

Таму можна зрабіць заключэнне, што Хадыкі быў ўдзельнікам з'езда «Маладняк» не маючы друкаваных твораў.

Мусіць, яшчэ да прыезду на з'езд «Маладняк» Хадыка, вясковы актыў і завадатар, пісаў вершы. Таму ў яго быў усе падставы прыехаць на маладнякоўскі з'езд. Але яго імя ў гэты час, думaeща, не было яшчэ шырокага вядома ў літаратурных колах, абы чым можа сведчыць хоць бы наступны факт. 25 лістапада 1925 года ў газете «Савецкая Беларусь» у рубрыцы «Да першага Усебеларускага

ПАДЗЕІ І ДАТАІ**ЖЫВЫ АГОНЬ
ПАЭТАВАЙ ДУШЫ**

Да 80-годдзя з дня нараджэння
Уладзіміра Хадыкі

воня» мелі адпаведна паметкі: Навазыбкаў, 1926 г., гор. Навазыбкаў, 5.XII.1926 г.; м. Навазыбкаў, 1927 г. Знаціць, яны былі напісаны ў горадзе Навазыбкаве, што на Бранішчыне. Тут Уладзімір Хадык служыў у Чырвонай Армії. Аднак гэта супяречыць энцыклапедычным і даведнікам звесткам, у якіх гаварылася, што пасля заканчэння ў 1923

годзе агульнаадукацыйных курсаў у Мінску Хадык ў 1923—1925 гады служыў у Чырвонай Армії. Узнікала пытанне: калі і колькі ўзбройнікі? Ці маглі юнакі, якому было ў 1923 годзе 18 гадоў (нарадзіўся пазэт 21 снежня 1904 года, паводле новага ст

